

“A Ramon Llull li importava poc el català”

Ara, Ramon Llull només és beat per a l'Església de Mallorca, la qual cosa vol dir que només li poden retre culte a l'illa. Si fos canonitzat passaria a tenir un culte més ampli i el santoral de les lletres catalanes comptaria amb un nou adept. Robaria preeminència, per tant, a Sant Vícent Ferrer (1350-1419), patró del País Valencià. Ramis lamenta, però, que hi hagi lul·listes que s'oposin a convertir en sant el qui és considerat com una de les icones dels Països Catalans.

—**Quin interès hi ha que Ramon Llull es convertesqui en sant?**

—El vessant religiós de Ramon Llull és molt important. Obres seves com *Amic e Amat* o el *Llibre de meravelles* ho constaten. A més, l'Església li ret culte des de temps immemorials, pràcticament pocs anys després d'èsser

Des de fa deu anys el prevere Gabriel Ramis (Palma 1936), doctor en Teologia Litúrgica, s'encarrega de la causa de canonització de Ramon Llull (1232-1316).

enterrat a Sant Francesc de Palma, el 1316. Durant l'edat mitjana, però, va tenir molts de detractors, perquè fou un autor molt llegit entre els beguins, un moviment religiós que a vegades fregava l'heretgia. Al segle XIV l'inquisidor Eymerich, que era dominic, perseguí molt la seva obra.

—**I en quin punt es troba ara la causa de la canonització?**

—Al llarg de la història hi ha hagut molts intents de canonitzar Llull. El darrer el va promoure el malaguanyat bisbe de Mallorca, Teodor Úbeda, als anys 80 del segle XX. Jo ara sóc el postulant de la seva causa. El 1999 vaig enviar per duplicat tots els llibres de Llull al Vaticà perquè dos censors teòlegs demostrassin si és certa o no la fama d'autor poc ortodox que es guanyà durant l'edat mitjana. Sé que tots dos censors hi treballen, però encara no m'han contestat.

—**I després?**

—Un cop tingui el vist-i-plau dels censors del Vaticà vindrà una altra fase en la qual s'haurà de demostrar que Llull va practicar cadascuna de les virtuts cristianes d'una manera elevada, entre les quals la fe, la caritat, la prudència o la justícia. A continuació vindrà la confirmació de culte. Després, si hom li atribueix un miracle serà canonitzat i, per tant, a qualsevol lloc de l'Església se li podrà retre culte. Si no, només serà beat, però no com ara. Això voldrà dir que una diòcesi diferent de la de Mallorca li podrà retre culte també havent-ho demanat abans a la Santa Seu. Quan sigui sant, no tenim pensat de demanar que sigui patró de res, com santa Rita, que és patrona també dels *impossibles*.

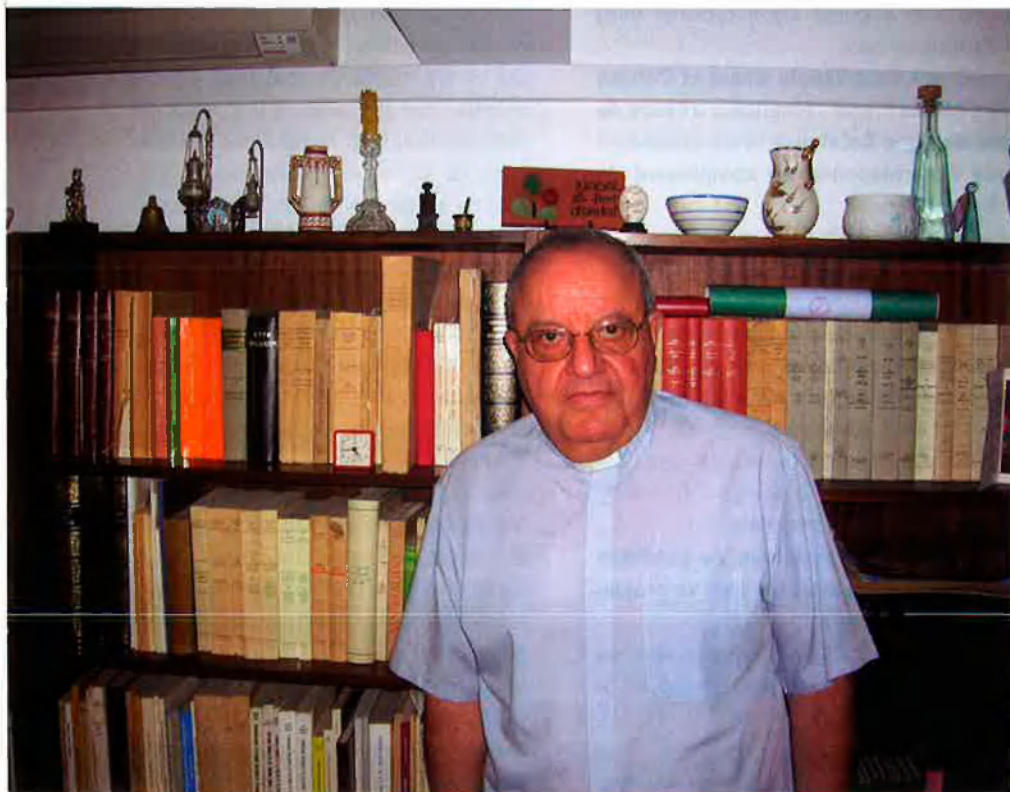
—**Hi ha cap miracle de Llull que en fonamenti la canonització?**

—Al segle XVIII se li n'atribueixen uns quants. Hi ha escrits que ens diuen que gent molt malalta es va guarir només per haver tocat la relíquia de Llull.

—**Però, a part haver fet un miracle, perquè una persona pugui ser santa també basta que hagi sofert un martiri, i Llull en sofrí un, no?**

—Sí, la tradició diu que Llull el van apedregar infidels musulmans a Bugia (Algèria) mentre predicava. Aleshores uns navegants genovesos el van recollir i se'l van emportar cap a Mallorca, on féu el darrer alè contemplant la bellesa de la catedral de Palma, quan no s'havia acabat de construir. Però no hi ha cap prova d'aquesta versió del martiri.

—**La canonització de Llull sobta perquè se sol valorar més la seva contribució a les lletres catalanes. Què en pensau?**



—Llull va escriure més en àrab i llatí que no pas en català. De fet, el català representa una part molt petita en la seva obra. Jo diria que a Llull li importava poc el català. Ell va escriure en català no pas per normativitzar-lo, com féu conscientment Pompeu Fabra, sinó per arribar a més gent. Llull era fill de catalans que havien arribat a Mallorca amb en Jaume I. Va viure en temps del Regne de Mallorca, quan el català era la llengua habitual dels seus conciutadans. Per tant, va escriure en aquest idioma sense cap intenció política. Si Llull hagués viscut al segle VIII o IX hauria escrit només en llatí perquè aleshores tothom parlava llatí.

—**Però el mèrit de Llull és que va ser el primer que s'atreu a utilitzar el català en tractats tècnico-científics**

—Sí, d'acord. I gràcies a Déu que Llull va ser el primer que utilitzà el català com a llengua culta i no com a llengua d'estar per dins la cuina! És un gran mèrit, però l'utilitzà no per enaltir-lo, sinó per evangelitzar els seus. També es diu que en algunes de les seves obres es troben les línies mestres dels primers ordinadors de l'època moderna quan, hi insistesc, l'únic objectiu de Llull era evangelitzar.

—**Creieu que al nacionalisme català li interessa que Llull sigui sant?**

—No ho sé, però sí que hi ha lul·listes que hi són contraris. En qualsevol cas, que Llull s'hagi convertit en la icona del nacionalisme català pot perjudicar la causa de canonització. No es fa sant ningú pel seu catalanisme, sinó perquè ha practicat les virtuts cristianes en grau elevat. Llull és un cristià convertit que es pren la vida cristiana molt seriosament: quan tenia uns trenta anys va conèixer Jesucrist i va abandonar la dona i els dos fills. Aleshores visqué la paraula de Déu i la volgué donar a conèixer a tothom. Per fer-ho va escriure en totes les llengües que va poder i, sota l'aixopluc de l'orde dels franciscans, viatjà per tota la Mediterrània fins que morí, a 84 anys.

—**Creieu, doncs, que la figura de Llull ha estat polititzada?**

—Sí, i això és el mal de Llull avui dia. Llull s'ha d'analitzar globalment: no es pot dir primer *artífex del català*



culte i després *místic*. Tot va lligat. Si jo tingués més ajudes, la causa de la canonització seria més ràpida. Mai no demanaré, però, als partits nacionalistes catalans que em donin suport. Seria l'ocasió que tindrien d'apropriar-se la seva figura i això enfonsaria la causa de la canonització.

—**I ara, quins suports teniu?**

—Ara només rep subvencions del bisbat de Mallorca o d'entitats com Sa Nostra (Caixa de Balears). Però, a més, hi ha unes altres iniciatives engegades per a recaptar diners a favor de la canonització d'en Llull. És el cas de la Causa Pia Lul·liana o de l'Associació Ramon Llull. Jo, en tot cas, no arribaré a veure Llull canonitzat. Aleshores ja m'hauré mort.

—**Independentment de tota aquesta qüestió de la canonització, el fet és que per a molts Llull continua essent un gran desconegut. Què en pensau?**

—Malgrat que aquí tenim l'Institut Ramon Llull com a eina de difusió de la llengua i la cultura catalanes, Llull és més conegut a Alemanya que no pas al nostre país. Nosaltres som un país d'analfabets. A la universitat de Friburg hi ha el *Raimundus Lullus Institut*. N'hi tenen microfilmats totes les obres, que són més de 200. A Mallorca mai no hem estat capaços de fer res de semblant, per vergonya dels mallorquins!

Antoni Janer Torrens